FOLIA COMENIANA

Вісник
польсько-української
науково-дослідницької
лабораторії психодидактики
імені Яна Амоса Коменського

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали П'ятої Міжнародної науково-практичної конференції
10–11 жовтня 2019 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
ВІДДІЛ ДИДАКТИКИ
ВІДДІЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
БРЕСТСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БРДУ ІМЕНІ О. С. ПУШКІНА (БІЛОРУСЬ)
ВИЩА ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ Я. А. КОМЕНСЬКОГО У М. ЛЄШНО (ПОЛЬЩА)
ГРОДНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯНКИ КУПАЛИ (БІЛОРУСЬ)
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА ІМЕНІ ПРОФЕСОРА СТАНІСЛАВА ТАРНОВСЬКОГО
У М. ТАРНОБЖЕГ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ДЗО «ГРОДНЕНСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ» (БІЛОРУСЬ)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. АБАЯ (КАЗАХСТАН)
ПУБЛІЧНИЙ ІНСТИТУТ «ТРАКАЙСЬКИЙ ЦЕНТР ПРОСВІТИ» (ЛИТВА)
ТРАКАЙСЬКИЙ ЦЕНТР РОЗВИТКУ ДОРОСЛИХ (ЛИТВА)
УНІВЕРСИТЕТ САСКАТЧЕВАНА (КАНАДА)

FOLIA COMENIANA

ВІСНИК ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ЛАБОРАТОРІЇ ПСИХОДИДАКТИКИ ІМЕНІ ЯНА АМОСА КОМЕНСЬКОГО

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали П`ятої Міжнародної науково-практичної конференції
10–11 жовтня 2019 року

Умань – 2019

УДК 37(477) (06)
М 74

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР ТА ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ЗБІРНИК:

Осадченко Інна *– д. пед. н., професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Васьківська Галина – д. пед. н., професор, зав. відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України.
Велскоп Войцех – д. соціолог. н., проректор з організації навчання та якості освіти Вищої школи бізнесу і наук про здоров'я в Лодзі.
Демченко Ірина – д. пед. н., проф., декан факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
Івлєва Надія – к. пед. н., доц. Казахського національного педагогічного університету імені Абая.
Коберник Олександр – д. пед. н., проф., зав. кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
Кочетова Наталія – к. ф.-м. н., декан факультету початкової освіти Самарського державного соціально-педагогічного університету.
Кравченко Оксана – д. пед. н., доц., декан факультету соціальної та психологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
Лякішева Анна – д. пед. н., проф., декан Педагогічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.
Максимук Лариса – к. пед. н., доц. кафедри іноземних мов Брестського державного університету імені О. С. Пушкіна.
Сергєйко Світлана – к. пед. н., доц., ректор ДЗ «Гродненський обласний інститут розвитку освіти».
Тарантей Віктор – д. пед. н., проф., зав. каф. педагогіки та соціальної роботи ДЗ «Гродненський державний університет імені Янки Купали».
Тарантей Лариса – к. пед. н., доц., декан ДЗ «Гродненський обласний інститут розвитку освіти».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Штефан Людмила – д. пед. н., проф., завідувач кафедри історії педагогіки і порівняльної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди.
Данилюк Оксана – к. філол. н., доц. кафедри філології та методики початкової освіти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

ТЕХНІЧНИЙ РЕДАКТОР:

Будегай Вікторія *– лаборант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.*

Рекомендовано до друку вченими радами факультету соціальної та психологічної освіти (протокол № 3 від 03.10.2019 р.) та факультету дошкільної та спеціальної освіти (протокол № 3 від 10.10.2019 р.). Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
Мова видання: українська, російська, польська, англійська, китайська

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія *КВ №19704 – 9504Р* від *21.12.2012 р.*

М 74 **МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**: Матеріали П'ятої Міжнародної науково-практичної конференції, м. Умань, 11–12 жовтня 2019 року // FOLIA COMENIANA: Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодидактики імені Я. А. Коменського / гол. ред. Осадченко І. І. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. – 272 с.

До збірника увійшли матеріали П'ятої Міжнародної науково-практичної конференції «Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи». Основна тематика представлених доповідей відповідає напрямам роботи конференції: психодидактика: історичні та порівняльні аспекти модернізації освітнього середовища у закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти; методологія модернізації освітнього середовища; особливості сучасного виховного середовища у закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти; сучасні підходи до модернізації професійної підготовки та перепідготовки; дидактичне та психологічне забезпечення модернізації освітнього середовища у закладах дошкільної, загальної середньої та вищої освіти тощо.

УДК 37(477) (06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
© Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

ЗМІСТ

Авраменко Оксана. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до супроводу соціалізації дошкільників в умовах ЗДО.....9

Андрусенко Ірина. Засоби реалізації інтегрованого підходу у формуванні екологічної грамотності учнів початкових класів.....11

Андрусик Олена. Психолого-педагогічні умови формування ціннісного потенціалу особистості учня.....14

Байдюк Любов. Умови формування готовності майбутніх учителів початкової школи до навчання іноземних мов у контексті модернізації освітнього середовища.....16

Балан Інна, Перепелюк Тетяна. Соціалізація юнацтва у мережі інтернет 19

Барановська Олена. Сучасні тенденції реалізації педагогічних технологій профільного навчання за філологічним спрямуванням: психодидактичні аспекти.....21

Бібік Надія. Дидактичні вимоги до компетентнісно орієнтованого уроку / заняття 24

Васьківська Галина. Психодидактичний аспект реалізації рефлексійно-пізнавальної технології засобами метакурсу «Людинознавство».....29

Васьківська Олена. Уміння діалогічного мовлення як важливий чинник професійної підготовки студентів.....31

Вахоцька Ірина. Модернізація змісту позашкільної освіти.....34

Вашуленко Оксана. Підручник з навчання грамоти у контексті сучасних освітніх завдань.....38

Веремієнко Вадим. Побудова віртуального навчального середовища навчального закладу.....43

Волошина Галина. Виховання ціннісного ставлення до природи засобами мистецтва.....45

Волошин Петро. Виховання ціннісного ставлення до природи засобами музичного мистецтва.....48

Габінська Алла (Габинская Алла). Проблема развития конкурентоспособности современного педагога.....51

Гагарін Микола, Гомонюк Ірина. Підготовка майбутніх керівників закладів освіти до управління ризиками.....54

Галузінська Майя, Обміняна Галина. Готовність майбутнього педагога до використання технологій інтерактивного навчання.....56

Голуб Ніна. Дидактичний інструментарій уроку української мови як засіб модернізації освітнього середовища.....59

Грітченко Тетяна. Особливості комунікації у дітей із розладами аутичного спектра.....63

Гупан Нестор. Інтернет як важливий компонент предметного освітнього середовища у навчанні історії.....65

Дука Тетяна. Формування готовності майбутнього вихователя до роботи з художньою літературою.....68

Дячук Павло, Перфільєва Людмила. Педагогічні аспекти феномену здоров'я 71

Іванова Вікторія. Структура сучасної дошкільної освіти у Великій Британії.....75

Івлєва Надія, Жадабаєва Женар (Ивлева Надежда; Жадабаева Женар). Современные подходы и технологии организации учебного процесса в Казахстане.....78

Іщенко Людмила; Тетяна Журавко. Створення мовленнєвого освітнього середовища в закладі дошкільної освіти.....80

Залізняк Алла. Педагогічна практика у процесі формування особистості педагога-вихователя.....82

Кайдалова Лідія. Особливості підготовки магістрів освітніх, педагогічних наук за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи».....85

Каленич Альона, Перепелюк Тетяна. Критерії готовності вчителів до запобігання та розв'язання конфліктів у професійній діяльності.....88

Карнаух Леся. Сучасний погляд на проблему збереження життя і здоров'я дітей дошкільного віку у соціальному середовищі.....89

Коберник Галина. Едукаційне середовище – основний фактор становлення гуманних взаємин школярів.....92

Коберник Олександр. Професійний саморозвиток викладачів в освітньому середовищі педагогічного університету.....94

Коблик Віталій. Ціннісна сфера особливостей виховної роботи у закладі вищої освіти 97

Коломієць Наталія, Резніченко Ірина. До питання про професійну компетентність педагогів закладів позашкільної освіти.....100

Колонтаєвська Світлана. Софія Русова про фізичне виховання дітей.....103

Комар Ольга. Вимоги до підготовки вчителя початкової школи у Польщі.....106

Косянчук Сергій. Соціальні детермінанти реалізації комплексу технологій профільного навчання.....110

Котлова Людмила. Виховання чесності у дітей: історичний аспект.....113

Кравчук Неля. Формування стресостійкості майбутніх психологів: практичний аспект.....115

Кривда Валентина. Фізичне виховання дітей на засадах історичної спадщини українського народу.....118

Кубриш Наталія, Кучеренко Катерина, Олешко Лідія. Фахова підготовка вчителів образотворчого мистецтва в умовах модернізації вищої освіти.....121

Листопад Наталія. Навчальне забезпечення компетентнісно орієнтованого навчання математики у першому циклі НУШ.....125

Літяга Інна, Ситняківська Світлана. Вивчення дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» студентами спеціальності «Соціальна робота».....127

Левченко Фессалоніка. Методика підготовки вчителя для реалізації компетентнісно орієнтованого навчання.....130

Лемещук Марина. Взаємодія дітей із загальним недорозвиненням мовлення як складова розвитку у єдиному соціально-розвитковому середовищі дошкільного навчального закладу.....134

Лоюк Оксана. Створення розвивального освітнього середовища початкової школи: психолого-педагогічні чинники.....136

Люц Анастасія. Управління творчим потенціалом особистості у процесі навчальної діяльності.....139

Максимук Лариса, Левонюк Лариса (Максимук Лариса, Левонюк Лариса). Методологические подходы к иноязычной профессиональной подготовке в ВУЗЕ.....142

Галузінська Майя, Обміняна Галина. Готовність майбутнього педагога до використання технологій інтерактивного навчання.....56

Голуб Ніна. Дидактичний інструментарій уроку української мови як засіб модернізації освітнього середовища.....59

Грітченко Тетяна. Особливості комунікації у дітей із розладами аутичного спектра.....63

Гупан Нестор. Інтернет як важливий компонент предметного освітнього середовища у навчанні історії.....65

Дука Тетяна. Формування готовності майбутнього вихователя до роботи з художньою літературою.....68

Дячук Павло, Перфільєва Людмила. Педагогічні аспекти феномену здоров'я 71

Іванова Вікторія. Структура сучасної дошкільної освіти у Великій Британії.....75

Івлєва Надія, Жадабаєва Женар (Ивлева Надежда; Жадабаева Женар). Современные подходы и технологии организации учебного процесса в Казахстане.....78

Іщенко Людмила; Тетяна Журавко. Створення мовленнєвого освітнього середовища в закладі дошкільної освіти.....80

Залізняк Алла. Педагогічна практика у процесі формування особистості педагога-вихователя.....82

Кайдалова Лідія. Особливості підготовки магістрів освітніх, педагогічних наук за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи».....85

Каленич Альона, Перепелюк Тетяна. Критерії готовності вчителів до запобігання та розв'язання конфліктів у професійній діяльності.....88

Карнаух Леся. Сучасний погляд на проблему збереження життя і здоров'я дітей дошкільного віку у соціальному середовищі.....89

Коберник Галина. Едукаційне середовище – основний фактор становлення гуманних взаємин школярів.....92

Коберник Олександр. Професійний саморозвиток викладачів в освітньому середовищі педагогічного університету.....94

Коблик Віталій. Ціннісна сфера особливостей виховної роботи у закладі вищої освіти 97

Коломієць Наталія, Резніченко Ірина. До питання про професійну компетентність педагогів закладів позашкільної освіти.....100

Колонтаєвська Світлана. Софія Русова про фізичне виховання дітей.....103

Комар Ольга. Вимоги до підготовки вчителя початкової школи у Польщі.....106

Косянчук Сергій. Соціальні детермінанти реалізації комплексу технологій профільного навчання.....110

Котлова Людмила. Виховання чесності у дітей: історичний аспект.....113

Кравчук Неля. Формування стресостійкості майбутніх психологів: практичний аспект.....115

Кривда Валентина. Фізичне виховання дітей на засадах історичної спадщини українського народу.....118

Кубриш Наталія, Кучеренко Катерина, Олешко Лідія. Фахова підготовка вчителів образотворчого мистецтва в умовах модернізації вищої освіти.....121

Листопад Наталія. Навчальне забезпечення компетентнісно орієнтованого навчання математики у першому циклі НУШ.....125

Літяга Інна, Ситняківська Світлана. Вивчення дисципліни «Менеджмент соціальної роботи» студентами спеціальності «Соціальна робота».....127

Левченко Фессалоніка. Методика підготовки вчителя для реалізації компетентнісно орієнтованого навчання.....130

Лемещук Марина. Взаємодія дітей із загальним недорозвиненням мовлення як складова розвитку у єдиному соціально-розвитковому середовищі дошкільного навчального закладу.....134

Лоюк Оксана. Створення розвивального освітнього середовища початкової школи: психолого-педагогічні чинники.....136

Люц Анастасія. Управління творчим потенціалом особистості у процесі навчальної діяльності.....139

Максимук Лариса, Левонюк Лариса (Максимук Лариса, Левонюк Лариса). Методологические подходы к иноязычной профессиональной подготовке в ВУЗЕ.....142

развитию интереса учащихся к предмету. Способствует проявлению инициативы и самостоятельности, обеспечивает полную занятость учащихся на уроке, заставляют их активно мыслить и рассуждать.

Список использованных источников:

1. Закон «Об образовании Республики Казахстан – 27.07.2007.-Глава 8 Статья 31 Глава 1 Статья 14.

2. Кротова К. К. Эксперимент в школе: за и против. *Народное образование*. 2014. № 2. С. 136.

Іщенко Людмила,
д. пед. н., проф., зав. кафедри психології та педагогіки розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна
Тетяна Журавко,
викладач-стажист кафедри психології та педагогіки розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Україна

СТВОРЕННЯ МОВЛЕННЄВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Сьогодні, як ніколи, актуальною є проблема модернізації освітньої політики взагалі й дошкільної зокрема.

Центральною фігурою освітнього процесу є дитина – мовленнєва особистість. У роботі з дошкільниками триває пошук і забезпечення природовідповідних компонентів середовища, які б допомагали повноцінному становленню мовленнєвої особистості. Основою розвивального середовища для становлення такої особистості є забезпечення доброзичливої атмосфери, де б дитині надавалося право на мовленнєву активність, довіру, помилку та доброзичливе ставлення. Першим і найважливішим компонентом успішного процесу є насичення мовленнєвого середовища, у якому постійно чи тимчасово перебуває дитина зразками рідної мови [2, с. 160–171].

Створення розвивального середовища в закладах дошкільної освіти є важливим напрямком реформи дошкільної освіти. Мовлення дитини є особливою формою її діяльності і особливим результатом

зусиль в освоєнні життєвого простору. Це найважливіший у житті інтелектуальний подвиг. З огляду на те, що саме мовлення дорослих впливає на мовлення дитини, виокремлюємо наслідування як важливий шлях і спосіб навчитися говорити. Наслідуючи, дитина сприймає і переймає як єдино правильні, незмінні способи мовленнєвого спілкування того середовища, що його оточує [3, с. 44–47].

Актуальність своєчасного мовленнєвого розвитку в дошкільному дитинстві визначається завданнями щодо створення оптимальних умов для якнайповнішого розкриття потенційних можливостей кожної дитини, які виявляються в специфічно дитячих видах діяльності й пов'язані із комунікацією. Становлення в людини всіх психічних функцій, психічних процесів, особистості в цілому неможливе без міжособистісного контакту. При цьому мовленнєвий розвиток та його вдосконалення необхідно розглядати як відображення становлення навичок комунікативно-мовленнєвої взаємодії. Здатність до спілкування розуміється як комплексна здатність користуватися засобами взаємодії (невербальні, предметно-практичні, мовні), що забезпечують успішність цілей комунікації.

Основний нормативний документ, який визначає сучасні вимоги до змісту та обсягу дошкільної освіти в Україні, її пріоритети, – Базовий компонент дошкільної освіти. Він спрямовує педагогів на створення в закладі дошкільної освіти розвивального освітнього середовища, що сприятиме повноцінному розвитку дітей, забезпечить успіх діяльності дорослого в розвитку кожної дитини та підвищення якості дошкільної освіти в цілому [1, с. 14–15].

Однією з перших звернула увагу на проблему розвивального середовища М. Монтессорі, яка найважливішою передумовою розкриття дитиною внутрішнього потенціалу вважала вільну самостійну діяльність у створеному педагогом просторово-предметному середовищі [4, с. 185–189].

«Без відповідного середовища немає конструктивної діяльності дитини Оточення дитини – це не просто поєднання предметів для ігор або якогось їх застосування, оточення мусить мати цілісну форму (образ) і орієнтуватись на цілісне сприймання дитини, а не на суму його можливостей». Дитині не потрібне дороге середовище. Навпаки, в ньому має бути «визначена (окреслена) незавершеність, але не безформність» М. Монтессорі [4, с. 185–189].

Мовленнєве середовище вважається розвивальним, якщо воно

створює доброзичливу атмосферу, в якій діти виявляють мовл активність, вільно спілкуються між собою та з вихователем, в дізнаються про нове та цікаве, чують літературну мову, мають самостійно обирати однолітків для спілкування, гри, трудо іншої діяльності, залучаються до мовленнєво-творчої діяльності.

Створення розвивального освітнього мовленнєвого середо складається з таких компонентів:

- спеціально організована мовленнєва діяльність дітей;
- спільна доросло-дитяча (партнерська) мовленнєва діяльн
- вільна самостійна мовленнєва діяльність дітей.

Освітнє мовленнєве середовище повинно завжди розвивальним і забезпечити дитині можливість виявляти мовленнєві здібності. Створення в закладі дошкільної о повноцінного мовленнєвого середовища та забезпечення відпов позиції педагога в організації діяльності дітей – провідний реалізації завдань сучасного реформування освіти.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти, Науковий керівник: А. М. Богуш. ді член НАПН України, проф. д-р пед. наук: Авт. кол-в: Богуш А. М., Бєлєнька Богініч О. Л., Гавриш Н. В., Долинна О. П., Ільченко Т. С., Коваленко О. В., Лисенко Г Машовець М. А., Низковська О. В., Панасюк Т. В., Піроженко Т. О., Поніманська Сідельнікова О. Д., Шевчук А. С., Якименко Л. Ю. Київ, с. 26, 2012.

2. Богуш А. М. Методика навчання української мови в дошкільних закладах. К Вища школа, 1993. 325 с.

3. Богуш А. М. Мова дітей. Посібник для батьків дошкільнят та соціаль педагогів / Під загальною редакцією С. Чередниченко. Київ: Кобза, 2003. 144 с.

4. Дичківська І. М., Монтессорі М. Теорія і технологія, Київ: Видавничий «Слово», 2006, С. 304.

Залізняк Ал

к. пед. н., доцент кафедри дошкільної освіти Уманськ державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Украї

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА-ВИХОВАТЕЛЯ

Педагогічна практика посідає важливе місце у проце формування особистості педагога-вихователя. Здійснено низ досліджень з питань удосконалення ефективності педагогічн практики. Окремі аспекти загальної професіональної підготовк вчителя-вихователя відображено у працях О. Абдулліно